

WYMAGANIA EDUKACYJNE I FORMY SPRAWDZANIA OSIĄGNIĘĆ UCZNIÓW Z BIOLOGII

I. FORMY SPRAWDZANIA OSIĄGNIĘĆ EDUKACYJNYCH UCZNIA

W celu sprawdzenia postępów edukacyjnych ucznia, przewiduje się następujące formy :

- 1 wypowiedzi ustne (np. odpowiedź z materiału bieżącego, praca z materiałem źródłowym, praca z kartami pracy, prezentacje multimedialne)
- 2 obserwacja aktywności i zaangażowania ucznia podczas pracy na lekcji (np. udział w dyskusji, spontaniczne zabieranie głosu, zaangażowanie w pracę grupy)
- 3 kartkówki i zadania domowe
- 4 pisemne sprawdziany wiadomości
- 5 osiągnięcia uczniów w olimpiadach i konkursach przedmiotowych

II. ZASADY OCENIANIA

- 1 Ocena ucznia obejmuje różnorodne formy jego pracy i aktywności, dokonywane systematycznie przez cały rok.
- 2 Ocenę są jawne dla uczniów i rodziców. Sprawdzone i ocenione prace nauczyciel omawia w klasie i daje do względu w terminie do 2 tygodni od przeprowadzonego sprawdzianu pisemnego. Prace pisemne uczeń i jego rodzice otrzymują do względu na zasadach określonych przez nauczyciela.
- 3 Przy odpowiedzi ustnej obowiązuje materiał trzech ostatnich pełnych lekcji tematycznych, w przypadku lekcji powtórzeniowych – z całego działu. Oceniana jest merytoryczna zawartość wypowiedzi i umiejętność formułowania myśli, wyciągania wniosków i kojarzenia faktów, prawidłowe stosowanie terminologii biologicznej zgodności z poziomem wymagań, umiejętności ilustrowania wypowiedzi poprzez wykorzystanie pomocy naukowych. W przypadku lekcji powtórzeniowej odpowiedź obejmuje materiał zapowiedziany wcześniej przez nauczyciela.
- 4 Kartkówka obejmuje zakres wiadomości i umiejętności z trzech ostatnich tematów. Kartkówki mogą ale nie muszą być zapowiadane.
- 5 Pisemny sprawdzian wiadomości, powtórzenie wiadomości są zapowiadane wcześniej zgodnie z wewnątrzszkolnymi zasadami oceniania i obejmują wskazany przez nauczyciela materiał.
- 6 Uczeń, który nie był obecny na sprawdzianie:
 - przy nieobecności jednodniowej (gdy sprawdzian był zapowiedziany) – ma obowiązek napisać sprawdzian na najbliższej lekcji,
 - przy dłuższej nieobecności spowodowanej chorobą lub inną sytuacją losową – musi zaliczyć sprawdzian w ciągu dwóch tygodni od powrotu do szkoły.
- 7 Uczniowi, który poprawił ocenę niedostateczną ze sprawdzianu wpisuje się do dziennika lekcyjnego obydwie uzyskane przez niego oceny- obok oceny niedostatecznej wpisuje się każdą ocenę poprawioną.
- 8 Śródroczna i roczna ocena klasyfikacyjna uwzględnia wszystkie uzyskane przez ucznia oceny bieżące a ostateczną decyzję podejmuje nauczyciel, mając na względzie postępy w nauce i zaangażowanie ucznia.

9 Uczeń może ubiegać się o roczną ocenę klasyfikacyjną z zajęć edukacyjnych wyższą o jeden stopień od przewidywanej, gdy spełnia wszystkie poniższe warunki:

- pisał wszystkie prace klasowe z biologii, a w razie usprawiedliwionej nieobecności pisał je w terminie dodatkowym;
- wykonał wszystkie wymagane przez nauczyciela zadania;
- frekwencja ucznia na danym przedmiocie świadczy o jego sumienności i zaangażowaniu
- Uczeń może uzyskać wyższą niż przewidywana przez nauczyciela roczną ocenę klasyfikacyjną z biologii, jeśli w czasie pozostającym do ostatecznego ustalenia oceny spełni wymogi (np. uzupełni braki, wykona pracę, napisze sprawdzian etc.) w terminie i formie ustalonej przez nauczyciela. Warunkiem skorzystania z powyższego trybu jest, aby nauczyciel, biorąc pod uwagę oceny częściowe i postępy ucznia, uznał zmianę oceny za możliwą i uzasadnioną.

III. PROCENTOWY PRZELICZNIK PUNKTÓW NA OCENY (DOTYCZY PRAC PISEMNYCH))

Prace pisemne są oceniane zgodnie z ilością punktów procentowych :

- 0 – 39 % niedostateczny
- 40 – 54 % dopuszczający
- 55 – 69 % dostateczny
- 70 – 84 % dobry
- 85 – 94 % bardzo dobry
- 95 – 100 % celujący

IV. KRYTERIA OCENIANIA WYPOWIEDZI PISEMNEJ

Ocenie podlega:

- **Zawartość merytoryczna** (zgodność z aktualnym stanem wiedzy biologicznej, trafny dobór treści, selekcja i hierarchizacja informacji, kompleksowe i precyzyjne odpowiedzi na pytania zgodnie z treścią polecenia zadania)
- **Umiejętność stosowania czasowników operacyjnych zawartych w poleceniu** (prawidłowe rozumienie i realizacja poleceń typu: opisz, wykaż, wyjaśnij, podaj, uzasadnij, porównaj, itp., odpowiedź pisemna jest zgodna z intencją czasownika operacyjnego np. opisanie faktów, wyjaśnienie przyczyn, wykazanie zależności).
- **Umiejętność rozumowania biologicznego** (wnioskowanie przyczynowo-skutkowe, analiza i interpretacja procesów biologicznych, zrozumienie zależności między strukturą a funkcją organizmów lub układów biologicznych)
- **Konstrukcja wypowiedzi pisemnej** (przejrzystość, logika i spójność argumentacji, poprawność językowa i stylistyczna)

V. KRYTERIA OCENIANIA WYPOWIEDZI USTNEJ

Na ocenę z odpowiedzi ustnej z biologii składają się:

- **Zawartość merytoryczna**
(zgodność z aktualnym stanem wiedzy biologicznej, trafny dobór i selekcja informacji)
- **Argumentacja przyczynowo-skutkowa**
(umiejętność wyjaśniania procesów biologicznych, logiczne uzasadnianie zjawisk i zależności)
- **Stosowanie poprawnej terminologii biologicznej**
(użycie właściwych nazw, pojęć i definicji zgodnie z kontekstem)
- **Sposób prezentacji**
(jasność i płynność wypowiedzi, poprawna struktura)

Dodatkowe pytania naprowadzające

mogą wpływać na obniżenie oceny, jeśli były konieczne do uzyskania poprawnej odpowiedzi.

VI. SZCZEGÓŁOWE KRYTERIA OCENIANIA

1. Ocenę **celującą** otrzymuje uczeń, który:

- w wysokim stopniu opanował wiadomości i umiejętności określone programem nauczania w danej klasie
- samodzielnie i twórczo rozwija własne uzdolnienia,
- formułuje problemy oraz dokonuje analizy i syntezy nowych zjawisk,
- potrafi stosować wiadomości w sytuacjach nietypowych,
- w swoich poglądach wykazuje samodzielność i kreatywność
- z powodzeniem stosuje zdobytą wiedzę i umiejętności w praktycznych sytuacjach i na innych lekcjach
- potrafi udowodnić swoje zdanie, używając odpowiedniej argumentacji, będącej skutkiem zdobytej samodzielnie wiedzy
- osiąga sukcesy w konkursach i olimpiadach biologicznych na szczeblu okręgowym i centralnym
- chętnie podejmuje się prac dodatkowych

2. Ocenę **bardzo dobrą** otrzymuje uczeń, który :

- opanował w pełnym zakresie wiadomości i umiejętności określone programem nauczania w danej klasie
- sprawnie posługuje się zdobytymi wiadomościami, samodzielnie rozwiązuje problemy praktyczne i teoretyczne ujęte programem nauczania
- potrafi zastosować posiadaną wiedzę do rozwiązywania zadań i problemów w sytuacjach nowych
- samodzielnie korzysta z różnych źródeł wiedzy
- potrafi samodzielnie zaplanować i przeprowadzić doświadczenie biologiczne, prawidłowo dobierając metody i materiały oraz dokładnie obserwując i analizując wyniki
- samodzielnie identyfikuje i analizuje problemy biologiczne, potrafi stawiać hipotezy i wyciągać logiczne wnioski
- biegle posługuje się terminologią biologiczną, poprawnie używa pojęć w kontekście omawianych zagadnień
- wykazuje głębokie zrozumienie procesów biologicznych zachodzących w organizmach i w środowisku.
- dostrzega związki i zależności w przyrodzie – zarówno na poziomie komórkowym, organizmalnym, populacyjnym, jak i ekosystemowym.
- świadomie i krytycznie odnosi się do wpływu człowieka na przyrodę, środowisko i zdrowie w XXI wieku, formułując własne, dojrzałe poglądy.
- sprawnie korzysta z różnych źródeł wiedzy biologicznej (podręczników, atlasów anatomicznych, Internetu, wyników badań), potrafi je analizować i przekształcać w formę graficzną (schematy, wykresy, tabele, rysunki biologiczne).
- stopień opanowania treści wskazuje na twórcze myślenie, samodzielność i umiejętność stosowania wiedzy w nowych sytuacjach.

3. Ocenę **dobrą** otrzymuje uczeń, który:

- opanował w dużym zakresie wiadomości i umiejętności określone programem nauczania w danej klasie
- stosuje wiadomości biologiczne w typowych sytuacjach, zazwyczaj poprawnie.
- dostrzega podstawowe zależności przyczynowo-skutkowe między zjawiskami biologicznymi.
- wykazuje się zaangażowaniem i aktywnością podczas lekcji.
- potrafi samodzielnie rozwiązywać typowe zadania teoretyczne i praktyczne, z niewielką pomocą nauczyciela.
- korzysta z dodatkowych źródeł wiedzy biologicznej, takich jak podręcznik, atlas czy Internet, przy niewielkim wsparciu.
- wykonuje i planuje proste doświadczenia biologiczne oraz obserwacje, prawidłowo rejestrując wyniki
- rozumie podstawowe zależności przyczynowo-skutkowe i potrafi je wyjaśnić na przykładach
- bierze aktywny udział w lekcjach, chętnie zadaje pytania i dzieli się własnymi spostrzeżeniami.
- poprawnie stosuje terminologię biologiczną, z niewielkimi drobnymi błędami.
- wykazuje systematyczność i odpowiedzialność w przygotowaniu do zajęć oraz realizacji powierzonych zadań

4. Ocenę **dostateczną** otrzymuje uczeń, który:

- opanował w podstawowym zakresie wiadomości i umiejętności, określone programem, które są konieczne do dalszego kształcenia
- rozwiązuje typowe zadania problemowe o średnim stopniu trudności, czasem przy pomocy nauczyciela.
- podejmuje próby wykonania zadań
- potrafi wykonać proste obserwacje i doświadczenia, jednak wymaga wsparcia nauczyciela przy planowaniu i analizie wyników.
- rozpoznaje i nazywa podstawowe struktury oraz procesy biologiczne, choć nie zawsze precyzyjnie.
- stosuje podstawową terminologię biologiczną z niewielkimi błędami.
- potrafi korzystać z podręcznika i innych dostępnych źródeł wiedzy przy niewielkiej pomocy.
- zna podstawowe zależności przyczynowo-skutkowe, ale ma trudności z ich samodzielnym wyjaśnianiem.
- rzadko przejawia aktywność na lekcji

5. Ocenę **dopuszczającą** otrzymuje uczeń, który:

- ma braki w opanowaniu wiadomości i umiejętności określonych programem nauczania w danej klasie, ale braki te nie przekreślają możliwości uzyskania przez ucznia podstawowej wiedzy w ciągu dalszej nauki
- posiada podstawową znajomość terminologii biologicznej, ale często myli lub nie potrafi poprawnie jej stosować.
- rozwiązuje typowe zadania problemowe o niewielkim stopniu trudności- często z pomocą nauczyciela
- odpowiednio motywowany potrafi przy pomocy nauczyciela wykonać proste polecenia
- opanował podstawowe wiadomości biologiczne na bardzo podstawowym poziomie.
- potrafi rozwiązać najprostsze zadania i wykonać proste ćwiczenia pod kierunkiem nauczyciela.
- korzysta z podręcznika i innych źródeł wiedzy przy dużym wsparciu nauczyciela.
- zna podstawowe pojęcia biologiczne, choć często potrzebuje pomocy w ich rozumieniu i użyciu.
- podejmuje próby udziału w lekcji, ale wymaga zachęty i wsparcia.
- potrafi wykonać podstawowe doświadczenia i obserwacje, ale z pomocą nauczyciela.
- ma trudności z samodzielnym planowaniem i wykonywaniem doświadczeń
- stara się wyjaśniać proste zjawiska przyczynowo-skutkowe, jednak wymaga pomocy i wskazówek nauczyciela.
- ma trudności z samodzielnym formułowaniem wyjaśnień biologicznych, często korzysta z gotowych wzorców.
- potrafi rozpoznać podstawowe zależności, ale nie zawsze rozumie ich znaczenie i konsekwencje.

UWAGI DODATKOWE

- Uczeń, który odpisuje, podpowiada lub przeszkadza w pisaniu sprawdzianu, kartkówki czy innej formy pracy na lekcji nauczyciel ma prawo uznać pracę za nieważną i wpisać w dziennik negatywną uwagę o określonej adnotacji oraz koniecznością zaliczenia materiału w innym terminie.
- Liczba dopuszczalnych nieprzygotowań w semestrze ustalana jest przez nauczyciela prowadzącego zajęcia w danej klasie.
- Uczeń zobowiązany jest do samodzielnego uzupełniania materiału w przypadku nieobecności. Nieobecność nie zwalnia z obowiązku posiadania wiedzy oraz wykonywania prac domowych.
- Pisemne prace uczniów są przechowywane w szkole. Dostęp do nich mają uczeń i jego rodzice (opiekunowie prawni) wyłącznie w obecności nauczyciela danego przedmiotu.
- Uczeń ma obowiązek posiadania właściwego podręcznika zgodnego z obowiązującym programem nauczania.
- Wszelkie kwestie nieujęte w niniejszych zasadach reguluje Statut I Liceum Ogólnokształcącego oraz obowiązujące przepisy prawa oświatowego.
- **Uczniowie ze stwierdzonymi dysfunkcjami oceniani są zgodnie z indywidualnymi zaleceniami zawartymi w opiniach lub orzeczeniach Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej.**